

SLF höstseminarium, 9 nov 2021

Revidering av EU:s luftkvalitets- direktiv

Matthew Ross-Jones

Luftenheten, Naturvårdsverket

matthew.ross-jones@naturvardsverket.se

EU:s Zero Pollution Action Plan (COM(2021)400)

”Nollföroreningsvision för 2050 som innebär att utsläpp av föroreningar till luft, vatten och mark har minskat till nivåer som inte längre anses vara skadliga för människors hälsa eller ekosystemen och som respekterar planetens gränser och därmed leder till en giftfri miljö.”

6 nollföroreningsmål för 2030

33 åtgärder för 2021-2024

EU:s luftvårdspolitik

Mål- och gränsvärden för
luftkvalitet
skydd för hälsa och miljö

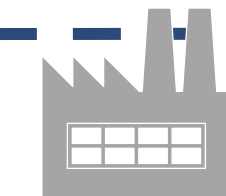
Luftkvalitets
direktivet

Minska utsläpp av
olika föroreningar

Takdirektivet

Sektors
lagstiftning

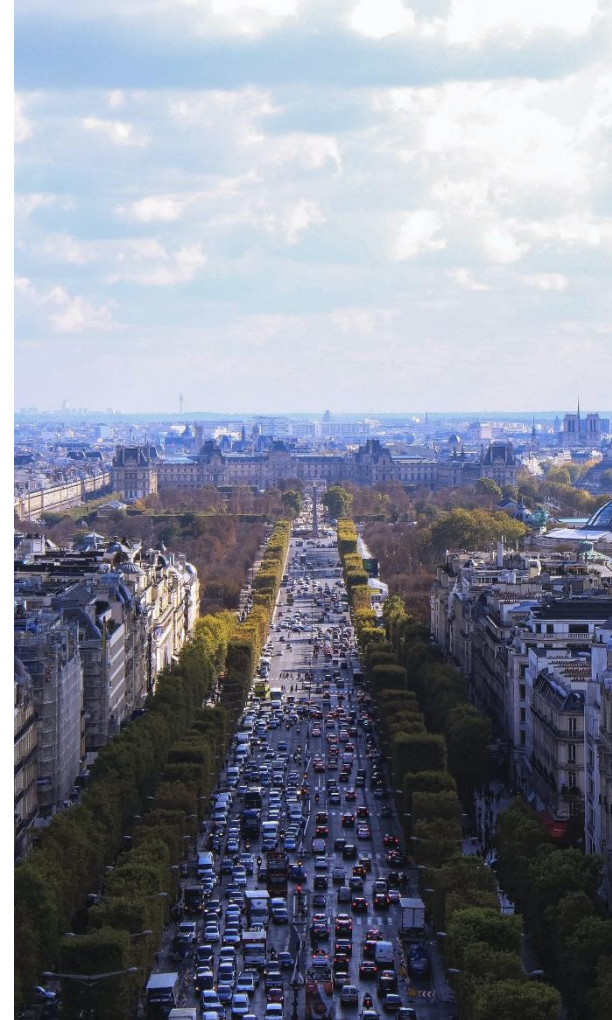
Aktiviteter
Utsläppskällor

Varför revidera luftkvalitetsdirektivet?

Ett antal brister har identifierats, inkl.:

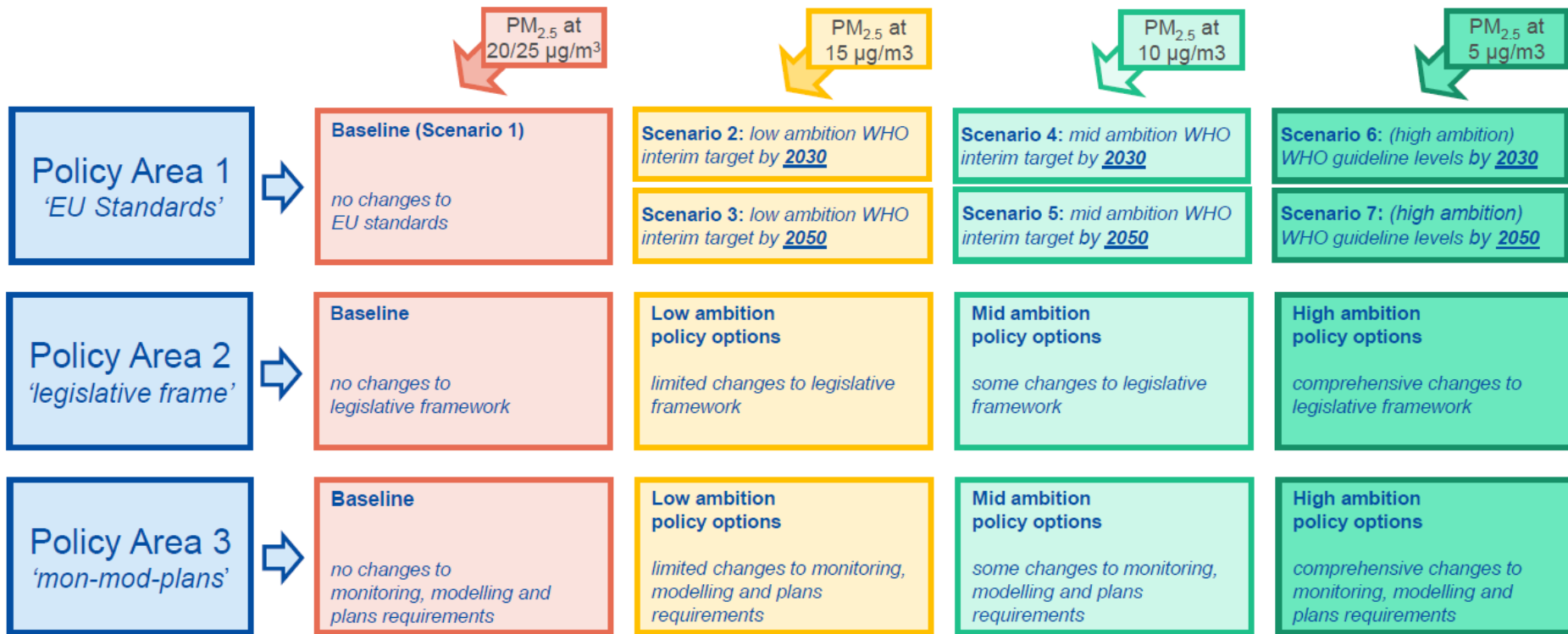
- Gräns- och målvärden ger otillräckligt skydd
- Omfattande överskridanden i flera medlemsländer
- Åtgärdsprogram har varit otillräckliga / ineffektiva
- Kontroll av luftkvalitet inte tillräckligt harmoniserad
- Otillräcklig information om luftkvalitet och påverkan

Tidslinjen (enligt plan)

Översikt av policyområden / policyalternativ

→ based on assessment of consequences, combine different policy options to **policy packages**

Jämförelse: WHO, EU och svenska nivåer

Förorening	Tid för medelvärde	2005 AQGs	2021 AQG level	AAQD 2008/50/EG	MKN SFS 2010:477	Miljö-kvalitets-mål
PM _{2,5} , µg/m ³	År	10	5	25	25	10
	24 h	25 ^a	15 ^a	-	-	25 ^c
PM ₁₀ , µg/m ³	År	20	15	40	40	15
	24 h	50 ^a	45 ^a	50 ^e	50 ^e	30 ^p
O ₃ , µg/m ³	Säsongshögsta	-	60 ^b	- ^o	- ^o	-
	8 h	100 ^a	100 ^a	120 ⁿ	120	70
	Timme	-	-	-	-	80
Ozonindex, µg/m ³	Timme	-	-	-	-	10 000 ^q
NO ₂ , µg/m ³	År	40	10	40	40	20
	24 h	-	25 ^a	-	60 ^f	-
	Timme	200	200 ^r	200 ^k	90 ^g	60 ^d
SO ₂ , µg/m ³	24 h	20 ^a	40 ^a	125 ^l	100 ^h	-
	Timme			350 ^m	200 ⁱ	-
	10 min	500	500 ^r			
CO, mg/m ³	24 h	-	4 ^a	-	-	-
	8 h	10	10 ^r	10 ^j	10 ^j	-
	1 h	35	35 ^r			
	15 min	100	100 ^r			

WHO:s nya riktvärden vs luftkvaliteten i Sverige?

Föroening	Hur ser det ut?
PM2,5	WHO:s nya riktvärden överskrids i så gott som alla svenska städer som rapporterar data
PM10	WHO:s nya riktvärden överskrids i de flesta städer som rapporterar data från gatumiljöer. I vissa, dock inte alla gaturum, överskrids WHO:s nivåer kraftigt.
NO ₂	WHO:s nya riktvärden överskrids relativt kraftigt i de allra flesta städer i Sverige. Halterna är betydligt högre i gatumiljö men riktvärden överskrids även i urban bakgrund i några städer.
SO ₂	WHO:s nya riktvärden klaras generellt sett med stor marginal i svenska städer. Undantaget kan vara områden som ligger i närheten av industrier som släpper ut stora mängder av SO ₂ .
CO	WHO:s nya riktvärden för dygn klaras överallt i Sverige. Däremot överskrids WHO:s fortfarande gällande riktvärde för 8-timmarsmedelvärden på Sveavägen i Stockholm, på grund av en årlig veteranbilsparad.
O ₃	Analysen av ozon är svårare eftersom WHO använder mått som idag inte används inom EU och Sverige. En snabb analys visar dock att WHO:s nya riktvärden sannolikt överskrids i hela landet och på vissa platser kraftigt.

Möjligheter att påverka EU:s arbete

- Pågående allmänt samråd (t.o.m. 16 dec 2021)
https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12677-Revision-of-EU-Ambient-Air-Quality-legislation/public-consultation_en
- Kommande expertsamråd om policy alternativen (nov / dec 2021)
- Möte med intressenter (våren 2022)
- Resultat från tidigare expertsamråd (feb 2021)
https://ec.europa.eu/environment/air/quality/documents/20210831_SR9%20Phase%201%20Report_TechAnnex.pdf

Det svenska arbetet & konsekvenser för våra normer och mål

- Nytt luftkvalitetsdirektiv i bästa fall 2023. 2024 / 2025 mer realistiskt!
- Genomfört i svensk lagstiftning 2025 – 2027 (ca 2 år efter EU har antagit direktivet)

Det svenska arbetet med revideringen & förhandlingar

- Regeringskansliet ansvarar, Naturvårdsverket tar fram underlag
- Aktivt deltagande i expertgruppsmöten och samråd
- Dialog mellan myndigheter om kommande arbete
- Kommunikation via relevanta kanaler

Tack för uppmärksamheten!

